

padně ke státu jako podnikateli, v poměru soukromoprávním či jako veřejní úředníci v poměru veřejnoprávním. Tyto otázky vyskytnouti se mohou i ve správě veřejných státních nemocnic anebo u jiných podobných léčebných ústavů, aniž lze z toho dovozovati, že by ony ústavy byly proto vyloučeny z rámce zákona čís. 221/24, 184/28 sb. z. a n. Protože pak podle § 220 cit. zák. je stanovena výlučná příslušnost pojišťovacího soudu (§ 216 cit. zák.) pro žaloby na náhradu podle tohoto zákona mezi pojišťovnami, k nimž patří také žalovaná, o čemž mezi stranami není sporu, a »nemocnicemi« (čís. 4 písm. c) a protože se tento předpis podle § 153 cit. zák. týká léčebných ústavů vůbec, tedy také ústavů klinických, nebyl dovolaný řádný soud příslušným. Jde vpravdě o nepřislusnost a nikoli o nepřipustnost pořadu práva, bylo proto obnovené usnesení prvního soudu v tomto smyslu opravit. K vývodům rekursu jest dodati, že v rozhodnutích čís. 4826, 7756 sb. n. s., k nimž se tam poukazuje, nebyla řešena otázka, patří-li kliniky k ústavům léčebným, oč jde v souzeném případě.

### Čís. 13653.

#### Pojišťovací smlouva.

Stanoví-li všeobecné pojišťovací podmínky, že ztráta nároku pojistníka na náhradu škody nenastává, když při vyšetřování škody úmyslně neb z hrubé nedbalosti učiněná nesprávná udání neměla vliv ani na zjištění příhody ani na zjištění neb objem pojišťovatelova plnění, jsou takto kvalifikovanými nesprávnými udáními míněna jen ona, která mají vliv v neprospěch pojišťovny, nikoliv v neprospěch pojistníka. Rozhodujícím jest, zda podle nesprávných udání by byla měla pojišťovna hraditi více, než byla povinna podle pojišťovací smlouvy při správných udáních hraditi. Pokud tomu tak není, přiznala-li pojišťovna následkem nesprávných udání z benevolence za shořelé zboží, které bylo označeno jako vlastnictvím pojistníka, něco více, než by byla za ně přiznala, kdyby bylo bývalo správně udáno, že i ostatní shořelé zboží jest vlastnictvím pojistníka a nikoliv zbožím do komise daným.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, Rv I 2070/32.)

Žalobkyně pojistila u žalované pojišťovny proti požáru kiosk v lázních i se zbožím. Když kiosk i se zbožím shořel, uznala žalovaná pojišťovna povinnost zaplatiti žalobkyni 14.675 Kč, odepřela však placení dalších 28.807 Kč z toho důvodu, že žalobkyně nebyla vlastnící zboží. Žalobě o zaplacení 42.506 Kč vyhověl procesní soud první stolice potud, že uznal žalovanou pojišťovnu povinnou zaplatiti žalobkyni 14.675 Kč (jež žalovaná uznala); žalobu o zaplacení dalších 27.831 Kč zamítl a uvedl v důvodech: Podle provedených důkazů došel soud k přesvědčení, že zboží, které shořelo, bylo ve skutečnosti vlastnictvím žalobkyně, že však Josef S., jako písemně vykázaný zástupce žalobkyně za ni prohlásil, že při požáru bylo též zboží z komise Hedviky K-ové, což mělo také vliv na objem plnění pojišťovatelova. Josef S., jako zástupce žalobkyně učinil při vyšetřování škody nesprávné

údaje, kteréžto měly vliv na zjištění objemu plnění pojišťovatelova a nastala tedy ztráta práva na toto plnění podle čl. 19 všeob. poj. podmínek. Tato ztráta však nenastala v plném rozsahu, neboť žalovaná strana výslovně uznala svou povinnost a tím zvláštní nový závazek (§ 1380 obč. z.) zaplatiti škodu, která byla způsobena požárem věcí, o nichž pravdivě Josef S. udal, že byly vlastnictvím žalobkyně. Byla to škoda ve výši 14.675 Kč, kteroužto částku, jelikož žalovaná strana, ač výslovně uznala svůj závazek ji zaplatiti, ve skutečnosti tak neučinila, jest povinna zaplatiti a proto také soud v tomto směru rozhodl ve prospěch žalobkyně. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalované, vyhověl však dovolání žalobkyně proti výroku, jímž byla zamítnuta žaloba o zaplacení 27.831 Kč 75 h, zrušil rozsudky obou nižších soudů v této části a vrátil věc prvému soudu, by v jednání o této části pokračoval a znovu rozhodl. V tomto směru uvedl v

#### d ů v o d e c h :

Dovolání žalující strany proti výroku, jímž byla zamítnuta žaloba o zaplacení 27.831 Kč 75 h, opřené o dovolací důvody § 503 č. 3 a 4 c. ř. s. jest s hlediska § 503 č. 4 c. ř. s. důvodné. Jde o výklad průpadné doložky § 32 odstavec (3) zákona o pojišťovací smlouvě pojaté do čl. 19 všeobecných pojišťovacích podmínek, pokud stanoví, že ztráta nároku pojistníka na náhradu škody nenastává, jestliže při vyšetřování škody úmyslně neb z hrubé nedbalosti učiněná nesprávná udání neměla vliv na zjištění příhody ani na zjištění nebo objem pojišťovatelova plnění. Jest zřejmo, že ustanovení to jest ku prospěchu pojišťovny, ano ji má uchrániti od škody, kterou by mohla utrpěti neb utrpěla následkem úmyslných neb z hrubé nedbalosti učiněných nesprávných udání pojistníka. Z toho plyne, že takto kvalifikovanými nesprávnými udáními jsou míněna jen ona, která mají vliv v neprospěch pojišťovny a nikoliv v neprospěch pojistníka, což i žalovaná strana připouští, spatřuje však jen svůj neprospěch v tom, že následkem nesprávných udání z benevolence přiznala za shořelé zboží, které bylo označeno jako vlastnictví pojistníka, něco více, než by byla za ně přiznala, kdyby byl býval Josef S. správně uznal, že i ostatní shořelé zboží jest vlastnictvím pojistníka a nikoliv zbožím do komise daným. Názor ten jest však nesprávný, neboť tím nebyla pojišťovna nijak zkrácena a neutrpěla žádnou hmotnou újmu, ana by při správných udáních byla bývala musila přiznati náhradu i za zboží nesprávně jako komisní zboží označené a tato celková náhrada by bývala zřejmě daleko větší, než náhrada, kterou žalovaná přiznala žalobkyni jen za zboží jako vlastní označené, byť ji snad zvýšila z útrpnosti vzhledem k tomu, že pojistník utrpěl shořením zboží jako komisní označeného daleko větší škodu, která pojištěním kryta nebyla. Rozhodujícím je tedy, zda podle nesprávných udání by byla měla pojišťovna hraditi více, než byla povinna podle pojišťovací smlouvy při správných udáních hraditi, což se v souzeném případě nestalo, a má proto žalobkyně nárok na náhradu veškerého jí shořelého zboží, o němž je zjištěno, že bylo jejím vlastnictvím a bylo pojištěním kryto, a netřeba se zabývati

otázkou, zda se nesprávná udání o zboží domněle do komise daném stala úmyslně neb z hrubé nedbalosti, aniž otázkou, kterou stranu stíhá o tom důkazní břemeno a zda žalobkyně ručí za nesprávná udání učiněná Josefem S-em.

### Čís. 13654.

**Zaměstnavatele nelze činiti odpovědným za zanedbání a nesprávné hlášení zaměstnance k pensijnímu pojištění, nevykonával-li přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž užíval-li k tomu zaměstnance, který nebyl osobou neschopnou k tomuto úkolu a nad nímž konal i řádný dozor.**

(Rozh. ze dne 15. června 1934, Rv I 899/34.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, svém bývalém zaměstnavateli, náhrady škody, ježto nebyl žalovaným přihlášen k pensijnímu pojištění pokud se týče že byl přihlášen s menšími požitky. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žaloba, o níž tu jde, jest právní povahou žalobou o náhradu škody, která prý byla odvolateli způsobena tím, že odvolatel nebyl odpůrcem jako zaměstnavatelem k pensijnímu pojištění po určitou dobu vůbec přihlášen a že, pokud byl přihlášen, byl přihlášen s menšími požitky, než které měl, a že mu následkem toho byly příslušným pensijním ústavem vyměřeny menší pensijní požitky, než by tomu bylo, kdyby byl býval řádně přihlášen. Na odvolateli bylo, aby mimo jiné dokázal na straně odpůrcově jednání, opomenutí, přičítací se právů. Tento důkaz však nebyl podán. Odvolateli jest dáti za pravdu, že bylo povinností odpůrce, by jej k pensijnímu pojištění řádně přihlásil, a že, neučiniv této své povinnosti zadost, je výlučně sám práv ze škody, odvolateli tím způsobené bez ohledu k tomu, zda i odvolatel nese na porušení této povinnosti spoluvinu, čili nic, neboť všechny zákony o pensijním pojištění, počínajíc zákonem z 16. prosince 1906 čís. 1 ř. zák. z r. 1907 a končíc zákonem z 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. sledují účel, by zaměstnanec byl i proti své vůli chráněn před poškozováním, a tomuto účelu by se přičilo, kdyby zaměstnanec, jenž se pojištění vzpíral anebo souhlasil, aby byl nesprávně pojištěn, měl býti potrestán tím, že by musil buď výlučně, nebo z části nésti škodu mu pojištěním nebo nedostatečným pojištěním vzešlou. Než z toho nemůže odvolatel těžiti. Odpůrce mohl své přihlašovací povinnosti učiniti zadost buď osobně, nebo zaměstnancem k tomu ustanoveným. Podle zjištění procesního soudu neobstarával odpůrce přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž byl tímto úkolem pověřen jeho úředník Ervín R. a tomu také náleželo, by odvolatele k pensijnímu pojištění včas a řádně přihlásil. Pak však ručí odpůrce odvolateli za nehlášení a nesprávné hlášení k pensijnímu pojištění jen v mezích ustanovení § 1315 obč. zák. t. j. jen v předpokladu, že Ervín R. byl k zastávání tohoto úřadu nezdatný. To však odvolatel nedokázal, ba ani to netvrdil, čině za zanedbané a nesprávné hlášení k pensijnímu pojištění zodpovědným odpůrce osobně. Tím je však odňat nároku žalobnímu všecken právní základ.